

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ สำหรับเด็กอนุบาล มีวัตถุประสงค์ สมมติฐาน วิธีดำเนินการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติสำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ด้านการสร้างสัญลักษณ์ภาษาเขียน ทิศทางการเขียน วิธีถ่ายทอดความหมายของสัญลักษณ์ภาษาเขียน และความซับซ้อนของ ความหมาย

สมมติฐานของการวิจัย

1. หลังการใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนในด้านการสร้างสัญลักษณ์ภาษาเขียน ทิศทางการเขียน วิธีถ่ายทอดความหมายของสัญลักษณ์ภาษาเขียน และความซับซ้อนของความหมายสูงกว่ากลุ่มควบคุม
2. นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนในด้านการสร้างสัญลักษณ์ภาษาเขียน ทิศทางการเขียน วิธีถ่ายทอดความหมายของสัญลักษณ์ภาษาเขียน และความซับซ้อนของความหมาย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเกษมพิทยา แผนกอนุบาล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2537

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสังเกตพฤติกรรมการเขียนเสรี การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

1. สร้างชุดการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกันตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติสำหรับเด็กอนุบาล
2. สร้างเครื่องมือ คือ แบบสังเกตพฤติกรรมการเขียนเสรี
3. นำชุดการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมเขียนตามโอกาสและกิจกรรมเขียนเสรี และเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้กับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 (สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ) ที่ไม่ใช่วัยอย่างประชากร แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
4. จัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่าน พิจารณาตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นชุดการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกันตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ครั้งที่ 1
5. นำผลการพิจารณาตรวจสอบและข้อคิดเห็นในข้อ 4 มาปรับปรุงชุดการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกัน
6. สาธิตการทดลองสอนจริงในชั้นเรียนตามการพิจารณาและข้อแก้ไขในชุดการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกันตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติของผู้ทรงคุณวุฒิครั้งที่ 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิเข้าบันทึกการสอนจริงจำนวน 3 ท่าน อีก 3 ท่าน ดูข้อมูลการทดลองสอนด้วยวีดิทัศน์ ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะเพิ่ม ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง
7. ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเขียนเสรี ผลงานเขียนของเด็กแต่ละคนจากกิจกรรมเขียนเสรี เก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง

8. ทดลองชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันตามแนวการสอนภาษาแบบ
ธรรมชาติ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนระหว่างการทดลองในกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม เช่นเดียวกับก่อนการทดลอง
9. เก็บรวบรวมข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
หลังการทดลอง เช่นเดียวกับก่อนการทดลอง
10. สอบถามความคิดเห็นของครูประจำชั้น ผู้สังเกตการสอน
11. จัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่าน พิจารณาตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ
ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนตลอดการทดลอง และชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน
ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติรอบสุดท้าย
12. นำผลการประเมินจากข้อ 7-11 มาพัฒนาชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
ร่วมกันตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติเป็นฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ ดังนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียน
กลุ่มควบคุม ก่อนและหลังทดลอง โดยหาค่า The Wilcoxon Matched Pairs
Signed-Ranks Test
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียน
กลุ่มควบคุม ด้วยค่า The Mann-Whitney U Test

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่ม
ทดลอง พบว่า
  - 1.1 กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ด้านการสร้างสัญลักษณ์ภาษา
เขียน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
  - 1.2 กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ด้านทิศทางการเขียน หลัง
การทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ด้านวิธีถ่ายทอดความหมายของ
สัญลักษณ์ภาษาเขียน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05

1.4 กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ด้านความซับซ้อนของความหมาย
หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่ม
ควบคุม พบว่า

1.1 กลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ด้านการสร้างสัญลักษณ์ภาษา
เขียน ก่อนและหลังการทดลอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 กลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ด้านทิศทางการเขียนก่อน
และหลังการทดลอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 กลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ด้านวิธีถ่ายทอดความหมายของ
สัญลักษณ์ภาษาเขียน ก่อนและหลังการทดลอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

1.4 กลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ด้านความซับซ้อนของความหมาย
ก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม

3.1 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนด้านการสร้าง
สัญลักษณ์ภาษาเขียน ก่อนการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนด้านทิศทางการ
เขียน ก่อนการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนด้านวิธีถ่ายทอด
ความหมายของสัญลักษณ์ภาษาเขียน ก่อนการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

3.4 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนด้าน
ความซับซ้อนของความหมาย ก่อนการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม

4.1 กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ด้านการสร้างสัญลักษณ์ภาษา
เขียน หลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ด้านทิศทางการเขียน หลัง
การทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ด้านวิธีถ่ายทอดความหมายของ
สัญลักษณ์ภาษาเขียน หลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนด้านความซับซ้อน
ของความหมาย หลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

1. ระดับพัฒนาการที่สะท้อนพื้นฐานทฤษฎีตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
มีดังนี้

1.1 พฤติกรรมเด็กในระหว่างการทดลองสนับสนุนทฤษฎีว่าด้วยระบบของภาษา
ที่ว่า ระบบความหมายเป็นหัวใจของภาษา

จากการทดลองผู้วิจัยพบว่าเมื่อเด็กได้รับประสบการณ์ในการใช้ภาษา
เขียนในสถานการณ์ที่หลากหลายซึ่งเด็กประสบในชีวิตประจำวัน โดยสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน
เปิดโอกาสให้เด็กหัดอ่านเขียนจากภาษาที่เด็กมีประสบการณ์มาก่อน เด็กจะเรียนรู้การสร้าง
สัญลักษณ์ภาษาเขียนในรูปแบบที่ผู้ใหญ่ใช้ในในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างเช่น เด็กเล่นสมมติเป็น
แม่ค้าที่ต้องการเขียนใบบันทึกรายการอาหาร คำว่า "ผักบุ" เด็กวาดภาพ "บู" บนใบ
บันทึกรายการอาหาร มีความหมายว่า "ผักบุ" บุชบง ดันดิงค์ (2536) กล่าวว่า แม้ว่า
เด็กเขียนสื่อความหมายเองไม่ได้ แต่เมื่อเด็กเข้าใจความมุ่งหมายของการใช้ภาษาเขียน
เด็กก็สามารถสื่อความหมาย ตามระดับพัฒนาการด้านการสร้างสัญลักษณ์ภาษาเขียนสำหรับ
กิจกรรมนั้นได้ถูกต้องตามความมุ่งหมาย เช่น เด็กเล่นสมมติเป็นหมอ เด็กต้องการเขียน

คำว่า "ยาแก้อักเสบ" เด็กน้ากระตาคมมาให้ครูเขียนคำว่า "ยาแก้อักเสบ" นอกจากนี้งานวิจัยยังพบว่าเด็กสนใจการเรียนรู้ทักษะย่อยของภาษา เช่น ครูเขียนคาบกระดานดำ เด็กพูดชื่อพยัญชนะที่ครูเขียน ขณะที่เด็กเขียนคำ เช่น ชื่อตัวเองจะพูดชื่อตัวพยัญชนะที่เขียนไปด้วย เมื่อครูพบว่าเด็กสนใจระบบเสียงที่สัมพันธ์กับความหมาย ครูก็สามารถสอดแทรกการสอนระบบเสียงได้ด้วย แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติมิได้ละทิ้งแนวการสอนแบบสะกดตัวผสมคำ แต่เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้องค์ประกอบย่อยของภาษาที่สัมพันธ์กับความหมาย จากประสบการณ์ที่เด็กได้รับ เด็กค้นพบระบบเสียงที่คล้ายคลึงกัน อันเป็นพื้นฐานของการคิดสะกดคำ (Invented-Spelling) เช่น ครูอ่านชื่อเรื่องบนปกหนังสือนิทานเรื่อง "อาทิตย์" เด็กยกมือบอกว่า "อา" เสียงเหมือนที่เรียก "คุณอา" ที่บ้าน เด็กพูดว่า "กันยายน" เหมือนชื่อครู "กัลยา" (คำว่า กัน กับ กัล) เป็นต้น

1.2 พฤติกรรมเด็กในระหว่างการทดลองสนับสนุน ทฤษฎีว่าด้วยความคิดภาษาและสัญลักษณ์ที่ว่าภาษาเป็นวิธีการหนึ่งงานหลายวิธีที่ใช้ถ่ายทอดความคิด

จากการทดลองผู้วิจัยพบว่า เด็กในกลุ่มทดลองใช้สัญลักษณ์ที่เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการสื่อความคิด เช่น สัญลักษณ์ภาพ เด็กวาดภาพประกอบคำเพื่อให้คนอื่นที่มาอ่านได้รู้ความหมายของคำที่เขียน สัญลักษณ์ตัวเลข เด็กเขียนตัวเลขให้ครู 7 ตัว บอกว่า "นี่งเบอรัทราศัพทบ้านผม" เด็กลงชื่อในกิจกรรมสำรวจเด็กมาโรงเรียน เด็กถามเพื่อนว่า "ทานามมีใครเขียนตัวเลขหน้าชื่อ จะได้ว่าใครมาก่อนหลัง" บางคนใช้สัญลักษณ์ภาพและตัวเลขสื่อความหมายด้วยกัน เช่น เด็กวาดภาพ $\triangle_1$ โดยอธิบายว่าหมายถึง "บ้าน 1 หลัง" นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กใช้สัญลักษณ์สื่อความหมายที่หลากหลายความมุ่งหมาย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

1.3 พฤติกรรมเด็กในระหว่างการทดลองสนับสนุน ทฤษฎีว่าด้วยการอ่านเขียนในระบบภาษา

จากการทดลองผู้วิจัยพบว่า เด็กสะสมประสบการณ์ภาษาเขียนจากการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน เช่น เด็กหยิบคำที่เพื่อนต้องการจากพจนานุกรมมาให้เพื่อนเขียน เด็กเขียนคำที่เพื่อนต้องการให้เพื่อน เด็กถามสิ่งที่เพื่อนเขียนสื่อความหมายว่าคืออะไร ที่มุมเขียนเด็กชายไอลิวลอกคำว่า "แม่เหล็ก" เด็กหญิงนวิป กำลังเขียนคำว่า "แม่" พอดี เด็กหญิงนวิปบอกเด็กชายไอลิวว่า "นี่งคำว่า แม่ เหมือนกันเลย"

เด็กสะสมประสบการณ์ทางภาษาจากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่มีความหมาย เช่น เด็กเขียนสื่อความหมายโดยใช่แห่งอ้างอิงจากบทหนังสือนิทาน จากแผนภูมิคำคล้อง เด็กอ่านป้ายประกาศที่ครูและเด็กเขียนร่วมกัน เด็กเปิดปฏิทินที่ครูและเด็กร่วมกันจัดทำว่า วันนี้เขียนว่าเป็นวันสำคัญของใคร

นอกจากนี้เด็กยังสะสมประสบการณ์ทางภาษาจากครู เช่น เมื่อครูเขียนตามคำบอกของเด็ก ครูจะอ่านทวนให้เด็กฟัง ขณะที่ครูอธิบายวิธีทำหนังสือเล่มนี้ ครูชี้ให้เด็กสังเกตคำว่า "เกลือ" บนถุง "เกลือ" ที่ขายในท้องตลาด กับคำว่า "เกลือ" บนแผนภูมิที่ครูและเด็กเขียนร่วมกัน

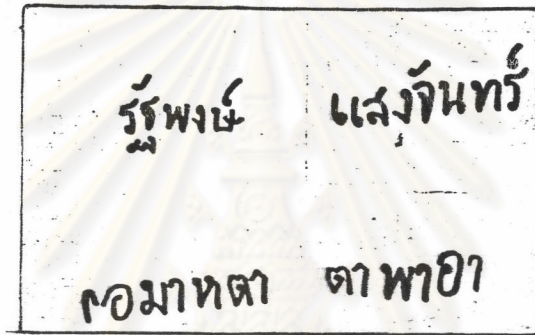
จากงานวิจัยก็พบการเรียนรู้ของเด็กที่สอดคล้องกับแนวคิดตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่กล่าวถึงลำดับการเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนของเด็กว่า เด็กแต่ละคนไม่ได้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่จะต้องผ่านทักษะย่อย ๆ ที่จำเป็นเหมือน ๆ กันก่อนที่จะเขียน เช่น บางคนในระยะสัปดาห์แรก ๆ ของการทดลองเด็กสร้างสัญลักษณ์ภาษาเขียนโดยเริ่มจากการวาดภาพอย่างเดียว ต่อมาพัฒนาเป็นระดับการลอกคำและ/หรือข้อความ บางคนเริ่มค้นพัฒนาในระดับวาดภาพ แล้วพัฒนาข้ามระดับการลอกคำเป็นระดับจามาเขียน ซึ่งเด็กบางคนอาจพัฒนาในระดับเดียวกัน แต่ระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้นต่างกัน บางคนใช้เวลา 2 สัปดาห์ พัฒนารดับที่สูงขึ้น บางคนใช้เวลา 6 สัปดาห์ เป็นต้น ดังนั้นการสอนภาษาเขียนตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ครูจึงมีบทบาทที่สำคัญคือ จะต้องเตรียมการสอนที่แตกต่างไปตามระดับพัฒนาการเขียนของเด็กแต่ละคน เพื่อให้เด็กสามารถพัฒนาไปตามระดับศักยภาพของแต่ละบุคคล ไปพร้อมกับการสร้างทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการเรียน เขียนที่ไม่ใช่การ เรียนเขียนสิ่งที่เหมือนกันในเวลาเดียวกัน ทั้ง ๆ ที่เด็กแต่ละคนอาจมีการเรียนรู้และระดับพัฒนาการในการเรียนเขียนต่างกัน

2. ข้อสังเกตที่ได้จากการทดลองชุดการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกัน มีดังนี้

2.1 การสอนแบบเน้นคิดเขียนปัญหานั้น ทำให้เด็กขาดโอกาสเขียนเพื่อสื่อความหมายตามความต้องการของตัวเอง

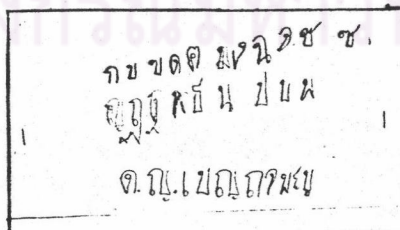
จากการศึกษานำร่องเพื่อหาประชากรที่เหมาะสม ผู้วิจัยลองเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนกับโรงเรียนที่ใช้แนวการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นแนวเตรียมความพร้อม เมื่อผู้วิจัยให้กระดาษ

และดินสอให้เด็กเขียนอะไรก็ได้ตามความสนใจ พบว่า เด็กเขียนสิ่งที่จำมาจากการคัดเขียน
เพียงอย่างเดียว ไม่มีการสื่อความหมายของสิ่งที่เขียนไม่ว่าด้วยการวาดภาพหรือเล่า
ประกอบ จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนพบว่า แม้ว่าโรงเรียนจะกำหนดให้สอนตามแนวเตรียม
ความพร้อม แต่ครูก็สอนให้เด็กคัดเขียนพยัญชนะและคำที่ถูกต้องตามแบบดั้งตัวอย่างข้างล่าง

เด็กชายรัฐพงษ์ อายุ 6 ปีบริบูรณ์ เขียนคำที่จำจากบทเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เด็กหญิงเบญจพร อายุ 5 ปี 8 เดือน เขียนพยัญชนะที่เคยคัดเขียนในแบบฝึกหัด

ข้อสังเกตจากข้อมูลข้างต้นคือ การสอนเขียนโดยไม่ให้โอกาสเด็กคิด เช่น การสอนโดยคัดลอกอย่างเดียว ทำให้เด็กไม่คิดจะเขียนอย่างอื่น แม้ครูจะให้อิสระในการเขียน เพราะมีมโนทัศน์ของการเขียนว่า คือการเขียนคำที่ถูกต้องตามเกณฑ์ ถูก-ผิดของผู้ใหญ่เท่านั้น หากตนเองคิดว่าเขียนสะกดคำไม่ได้จะไม่ยอมเขียน

2.2 เด็กพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ก่อนการทดลองใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกันตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติในระดับต่ำ

ข้อสังเกตเกี่ยวกับระดับพัฒนาการผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ก่อนการทดลองใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกันตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติกับเด็กที่เป็นประชากรทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง พบว่าไม่ปรากฏผลงานเขียนเพื่อสื่อความหมายเลยไม่ว่าจะเป็นด้านการสร้างสัญลักษณ์ภาษาเขียน ด้านทิศทางการเขียน ด้านวิธีถ่ายทอดความหมายของสัญลักษณ์ภาษาเขียน หรือด้านความซับซ้อนของความหมาย ทั้งนี้เพราะแนวคิดเรื่องการเตรียมความพร้อมเชื่อว่าเด็กยังไม่พร้อมที่จะเขียน ดังนั้นผลงานจากกิจกรรมการเขียนตามมุมประสบการณ์เมื่อเด็กทำงานเสร็จ ครูจะให้เด็กเล่าเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่ทำหรือภาพที่วาด โดยครูบันทึกเรื่องที่เด็กเล่า ยังไม่มีการกระตุ้นให้เด็กกล้าเสี่ยงที่จะเขียนสื่อความหมายผลงานของตนเอง และอีกเหตุผลหนึ่งที่เด็กยังไม่ปรากฏการใช้ภาษาเขียนเลย เพราะยังไม่มีการจัดสื่อและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมุมเขียนภายในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เด็กได้สำรวจ ทดลอง หรือแสดงความรู้สึกนึกคิดสื่อสารอย่างมีความหมายด้วยตนเอง

2.3 ระยะเวลาสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน มีความสัมพันธ์กัน

ข้อสังเกตเกี่ยวกับระยะเวลาในการทดลองใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกันตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ กับระดับพัฒนาการทางการเขียน ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองชุดการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกันตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติคือ 8 สัปดาห์ เป็นการทดลองในภาคการศึกษาต้น จากผลการทดลอง เด็กกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ด้านการสร้างสัญลักษณ์ภาษาเขียน ทิศทางการเขียน วิธีถ่ายทอดความหมายของสัญลักษณ์ภาษาเขียน และความซับซ้อนของความหมายไม่ถึงระดับสูงสุดของระดับพัฒนาการที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ จึงตั้งข้อสังเกตว่า สาเหตุหนึ่งที่ระดับพัฒนาการของเด็กพัฒนาไม่ถึงในระดับสูงสุดในทุกด้านที่ตั้งไว้ เพราะระยะเวลาในการทดลองสั้นเกินไป หากระยะเวลาในการทดลองนานขึ้นมากกว่า 8 สัปดาห์ คือ ขยายผลเป็น 12 สัปดาห์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนในทุกด้านอาจพัฒนาถึงระดับสูงสุด เนื่องจากระดับพัฒนาการที่กำหนดนั้นกำหนดไปถึงปลายปีการศึกษา จึงเป็นข้อคิดสำหรับผู้ที่ทำงานวิจัยที่ใช้การทดลองที่จะต้องคำนึงถึงการปรับระยะเวลาที่ใช้ให้รับกับความคาดหวังเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของเด็กเมื่อสิ้นสุดการทดลอง

2.4 ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาเขียนที่บ้าน

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการทดลองใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันกับความคิดเห็นของผู้ปกครอง เนื่องจากเด็กเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนเขียนในห้องเรียนกับการใช้ภาษาที่บ้าน ผู้ปกครองจึงมีส่วนสำคัญที่จะต้องสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาเขียนที่บ้านให้สอดคล้องกับแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่เด็กเรียนในโรงเรียน ทางโรงเรียนสนับสนุนงานวิจัยนี้โดยให้ความรู้เกี่ยวกับแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติแก่ผู้ปกครองก่อนที่จะทดลองใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน มีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ การทำแผ่นพับกิจกรรมทางภาษาตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติให้ผู้ปกครองเล่นกับลูก ผลการตอบรับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการสอนเขียนเด็กกลุ่มทดลองพบว่า ผู้ปกครองมีความพอใจกับการเรียนรู้ภาษาเขียนตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า สังเกตว่าลูกมีความสนใจ ในการขีดเขียนเมื่ออยู่ที่บ้านมากขึ้น

3. การนำทฤษฎีการสอนเขียนตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติจากต่างประเทศที่มีความพร้อมในทุกด้าน มาใช้กับสภาพการเรียนการสอนในระดับอนุบาลในประเทศไทย เช่น การนำแนวคิดที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางในการเรียน มีการจัดมุมประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้เข้ามาใช้เพื่อให้สอดคล้องกับการสอนเขียนตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ยิ่งยากที่จะปฏิบัติ เพราะโดยทฤษฎีการสอนเขียนตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาตินี้ เด็กจะต้องได้รับการหล่อหลอมในการเรียนรู้ภาษาเขียนอย่างเป็นธรรมชาติทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน โดยมีได้รับการสอนอ่านเขียนอย่างเป็นทางการมาก่อน จึงเป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่ทำการสอนจากทฤษฎีต่างประเทศมาใช้ว่า การลอกแนวทฤษฎีต่าง ๆ มาใช้เลยนั้นจำเป็นต้องมีการวิจัยในลักษณะการกลั่นกรอง วิจารณ์รายข้อดี-ข้อเสีย เพื่อแสวงหาสิ่งที่เหมาะสมและถูกต้องกับการเรียนการสอนที่นำมาใช้ และต้องการจะเผยแพร่ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไปสำหรับครู ผู้บริหารโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้อง

1.1 ครู ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่สนใจจะนำชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติสำหรับเด็กอนุบาลไปใช้ ควรศึกษาแนวคิด หลักการ วิธีการสอน ประเมินผลของผู้มีประสบการณ์อย่างละเอียดสามารถปฏิบัติถูกต้องตามหลักการและทฤษฎี และควรให้มีการนิเทศการสอน จากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างสม่ำเสมอ

1.2 ควรมีการจัดการอบรมครู ผู้ที่สนใจแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ก่อนที่จะใช้คู่มือชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน เนื่องจากครูผู้สอนจะต้องเข้าใจแนวคิดและหลักการอย่างแม่นยำก่อนที่จะปฏิบัติจริง

1.3 ควรให้ความรู้กับผู้ปกครอง เกี่ยวกับแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีงานวิจัยที่พัฒนาชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติในเด็กอนุบาลที่อายุต่ำกว่าในงานวิจัยนี้

2.2 ควรมีการศึกษาการทดลองติดตามผลเด็กที่ผ่านการเรียนการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ว่าสามารถปรับตัวเรียนวิชาภาษาไทย ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้หรือไม่